

Dešenice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Klatovy

Nadmořská výška: 505 m n. m.

Počet obyvatel: 707

Adresa URL: www.desenice.cz

Okres: Klatovy

GPS souřadnice: 49.274300N, 13.170945E

První pís. zmínka: 1272 (752 let)

PSČ: 340 22

Historie obce Dešenice

O panských statcích v údolí Úhlavy a o šlechtických rodinách, které se zde usazovaly či zakládaly osídlení, píše starý český letopisec Jaroch. Jmenuje nejstarší osady zdejšího kraje, pocházející z 8. a 9. století: Dešenice a Hodousice. První zmínka o Dešenících jako o osadě s tvrzí je z roku 1272. Tehdy byl majitelem dešenické tvrze pan Rydkěj a od roku 1379 patřily (spolu s částí Milenců také Matějovice, Žižnětice, Březí, Třebov, Děpoltice a Datelov) ke statkům rytířů z Čachrova - Viléma z Čachrova se synem Rackem Dešenic a roku 1408 Drslavovi z Čachrova. Po rytířích z Dešenic, jejichž potomci žili v Klatovech a obchody přišli o své jmění, se dostalo panství do rukou Předenických z Předenic - kronika zmiňuje roku 1533 Tristana z Předenic. Ten od pána z Klenové přikoupil statek Datelov a ke svému panství připojil také Starý Láz. Po něm byl na Dešenících Adam z Předenic. Od roku 1603 převzal statek Adamův zeť Vilém z Vrábí a po bitvě na Bílé Hoře (1620) přešel na Tluksy Vrábské z Vrábí. Roku 1690 byly Dešenice ještě vesnicí. Na konci 18. století byl dešenický statek spojen s Bystřicí. Roku 1872 byl v Dešenících zřízen poštovní úřad. Poštu přinášel jednou denně doručovatel z Nýrska. Se stavbou železnice přes Dešenice začala Soukromá společnost pro stavbu dráhy Plzeň - Březno - Chomutov r. 1873, skončila r. 1877. V té době se v dešenickém pivovaru ročně vařilo 12.000 hl piva. Zakládacím smlouvou byl 27. června 1875 založen Spolek vojenských veteránů pro Dešenice a okolí. Na začátku měl 38 členů. Později, roku 1919 byl spolek úředně rozpuštěn. Ředitelstvím c. k. soukromé železniční společnosti Plzeň - Březno - Chomutov byla roku 1882 v Dešenících povolena stavba železniční zastávky. Vybudována byla ale až v roce 1913 podle projektu c. k. ministerstva železnic, nákladem 15.505 K. Stavbu finančně podpořil, kromě obcí a jednotlivců, částkou 10.000 K také kníže Hohenzollern von Sigmaringen. 21. září 1896 byl v Dešenících velký požár, při které vyhořeli občané: čp. 12 Josef Rückl, čp. 14 Wenzl Petrmichl, čp. 15 Michl Petrmichl a čp. 19 Franz Kubitschek. Za šest let nato r. 1902 hořelo ve stejný den a neštěstí postihlo opět čp. 12 Josefa Rückla, čp. 13 Michla Petrmichla, čp. 14 Wenzla Petrmichla a čp. 19 Franze Kubitschka. V tomto roce rovněž shořelo hospodářství Josefa Tauschera - čp. 58 (Kreuzberg). Podle nařízení Okresního hejtmanství v Klatovech začal na jaře 1907 stavitel Johann Fremuth s budováním nového hřbitova. O rok později - 19. července 1908 byl nový hřbitov vysvěcen vikářem Peterem Neubauerem z Hamrů a farářem Johannem Nozickou. Jako první zde byla 3. srpna 1908 pochovaná Kateřina Stuberová ze Žižnětic. 8. dubna 1907 byl na věži kaple sv. Anny upevněn zvon, který věnovali Josef a Kateřina Mundlovi z Dešenic. V tom roce byla také na návsi, za finanční podpory Spořitelního tec. spolku, instalována můstková váha. R. 1911 zakoupil Spolek dobrovolných hasičů za 4.600 K parní stříkačku a o rok později pořídily Dešenice za 10.000 K parní mlátičku od firmy Lang Regensburg. 25. srpna 1912 byla sloužena vikářem Johannem Nozickou první mše na

novém hřbitově v kapli sv. Anny. Roku 1914 začali dešeničtí se stavbou vodovodu, na který potřebovali 36.820 K. V červnu téhož roku rozhodli zastupitelé Dešenice o zřízení jedné telefonní centrály. Po zavraždění následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželky 28. června 1914 v 11 h v Sarajevu obdržela obec Dešenice dne 26. července 1914 telegram, kterým byla vyhlášena všeobecná mobilizace. Vypukla první světová válka. Nejstarší povolání ročník byli 39-letí muži. V roce 1915 byly nemocnice přeplněné a proto se i v Dešenicích pod dohledem dr. Goldbacha starali o 30 - 40 raněných vojáků a uprchlíků. Ti dostávali od státu podporu k zabezpečení svých potřeb. Pobočka pro raněné zde byla asi 2 roky, než byl dr. Goldbach povolán do armády. V té době měli vojenskou povinnost již všichni chlapci a muži od 18 do 50 let věku. A kdo nebyl povinen jít do zbraně, musel odevzdávat válečné dávky a zúčastnit se prací v pracovních oddílech. Roku 1916 od 1. května do 30. září byl poprvé zaveden letní čas. Hodiny byly posunuty o jednu hodinu zpět. Úředně stanovený hektarový výnos byl 8 q žita a 10 q ovsa. Na vlastní spotřebu bylo určeno 25 kg na osobu, ale toto množství bylo později redukováno. Kromě odvodů obilí a brambor musely být odevzdány veškeré kovové předměty jako mosazné hmoždíře, měděné pánve, klíče, cínové talíře nebo svítilny. V roce 1917 byly zabaveny také zvony a kovové varhany píšťaly. V r. 1918 byla úroda opět státem zabavena, vše muselo být odevzdáno. Také seno, tuřín, řepa, len a ovčí vlna. Sbírali se kopřivové lodyhy a z nich se vyrábělo vlákno na plátno. Také se sbíraly listy maliníku, jahodníku a ostružiníku na čaj pro armádu. Potraviny byly na lístky, byly velice drahé a často je nebylo možné sehnat. Konečně válka skončila a 14. listopadu 1918 byla vyhlášena samostatná Československá republika. Výsledky sčítání lidu v únoru roku 1921: Dešenice 140 domů a 958 obyvatel, Matějovice 23 domů a 126 obyvatel a Kreuzberg 2 domy a 10 obyvatel. Elektrické vedení bylo v obci vybudováno roku 1923. Elektrickou energii dodávali manželé Weberovi, vlastníci mileneckého Pfeffermühle. 1. února 1928 byla zrušena německá školka dílem kvůli nákladům, dílem pro nezáměr ze strany rodičů. V únoru 1928 kníže Vilém von Hohenzollern, zastoupený ředitelem velkostatku Viktorem Benešem, prodal dešenický pivovar. Včetně veškerého zařízení, hasičského náčiní, vozového parku a živého inventáře jej koupil za 745.435 K Akciový pivovar ve Stodě. Stodští v Dešenicích pivovar uzavřeli ke dni 1. červenci roku 1947. Zima roku 1929 byla krutá. 2. února bylo v Dešenicích naměřeno dokonce - 31°C. Kvůli mrazu a sněhu uhynulo velké množství zvířat. Ve většině domů zamrzl domácí vodovod a popraskaly roury. Nebylo čím topit, dráha nejzdila. 1. ledna 1930 vyhořel milenecký mlýn - Pfeffermühle. Tělocvičný spolek Dešenice urovnal a oplotil hřiště a z vlastních prostředků zde sportovci postavili dřevěný domek. Matějovice se roku 1931 oddělily od Dešenice. V roce 1932 byla zrušena všechna římská popisná čísla a byla nahrazena číslicemi arabskými. Spolek dobrovolných hasičů se na valné hromadě začátkem roku 1934 usnesl koupit novou motorovou stříkačku od firmy Flander za 12.000 K. Ta byla 3. června 1934 slavnostně posvěcena. Na základě usnesení obecního zastupitelstva z října 1936 zřídila firma Fexim v Dešenicích benzinovou pumpu. Již od tohoto roku se celé Československo a také Dešenice chystaly na válku. Byla ustanovena protiletectká obrana, osoby odpovědné za zatemnění, zdravotní a požární služba. V roce 1938 byly Dešenice součástí území, které bylo odstoupeno Německu. Od 10. října 2006 byl obci vrácen status městyse.

